

[Mølgaard.]

bølget frem og tilbage imellem liberalisering og stramminger på dette område, og miniboligforliget har jo i realiteten været en ordentlig gang benzin på et bål, der allerede ulmede inden da.

Boligministeren bemærker i fremsættelsen en hel del steder noget om utilsigtede virkninger. Det er utvivlsomt rigtigt af boligministeren at se, at det har været utilsigtede virkninger. Jeg håber, at det også for alle de for forslaget gennemførelse ansvarlige har været utilsigtet med disse virkninger, men det har næppe været totalt uforudseligt for enhver i dette land. Tværtom satte man nogle kræfter i gang, som egentlig burde have været erkendt på forhånd.

Det er rigtigt, at der er kommet urimelige virkninger. Man har oplevet moderniseringsterror og moderniseringspekulation. Man oplever tomme lejligheder i opdelingsfasen og manipulation imod andelsvilkårsoverdragelsen, og man oplever, at tilbudspligten gennemhulles, sådan som boligministeren meget rigtigt gør opmærksom på i bemærkningerne til lovsforslagene.

Lad os bare lægge bremsen på! Det vil vi såmænd godt være med til fra retsforbundets side, men lad os ikke bare stoppe lidt huller ud, der giver adgang til, at trykket sætter ind og skaber nye huller, for trykket bliver der jo stadig væk! Lad os erkende realiteterne, nemlig at der er enorme økonomiske drivkræfter, som man har givet frit løb, og som man nu kan prøve at lægge bremsen på, men der kræves en overordentlig stærk bremsebelægning på disse bremsen, for at det skal få nogen resultater! Lad os da også give os tid til virkelig for alvor at analysere situationen og sikre os, at det, vi nu gennemfører, er noget holdbart fremfor noget, vi hurtigt skal tage op igen!

Andelsvilkårsovertagelse er i sig selv en positiv ting, men der sker jo automatisk det, at når andelshaverne opdager, at der ligger store kapitalgevinster og venter på dem, i det øjeblik de beslutter sig for en anden indehaverform end andelsprincippet, så er det svært for den enkelte andelshaver at sige nej tak til de gevinster, der ligger og lurser omkring hjørnet.

Jeg erkender, at der over for dette er forsøgt en vis bremse på de mekanismer, som vi kender i dag, i form af, at andelselskabet skal have eksisteret i en årrække. Men det betyder også, at kapitalmotivet vil være så meget desto stærkere en skønne dag. Det udskyder problemet, vel så, men udskydelse er ikke nok.

4 måneders tilbudspligten er et fremskridt, set med lejernes øjne, akkurat ligesom kontantsumskravet, der højst må være på 15 pct. mod nu 20 pct. Det er et fremskridt, set med lejerne øjne, men for den stakkels lejer, der ikke er i stand til at gå hen til sin bankforbindelse og skaffe sig kontanter, og som ikke er i stand til at gå hen og skaffe sig et arbejde, der kan give det tidobbelte i en kort periode, er det stadig væk svært at skaffe den kapital, som er fornøden for en overtagelse. De, der er ringe stillet, vil fortsat være ringe stillet. Det er vel også for meget forlangt, at et forslag om ændrede vilkår for ejerlejligheder skulle ændre fundamentalt på dette princip.

Jeg vil understrege, at de fremskridt, der sker med disse lovforslag, godt kunne blive større endnu. Det, der sker, i det øjeblik man liberaliserer hele boligmarkedet, er, at der optræder nogle kolossale værdistigninger. Retsforbundet har i flere ombæring saget: vi vil godt støtte en liberalisering af boligmarkedet, og vi vil det også på ejerlejlighedsområdet. Vi har ingen som helst antipati over for, at beboere af lejligheder også kommer til at eje deres lejligheder selv, men vi har noget imod, at det er spekulationen, der driver dem til det, at det er spekulationsmulighederne, der er den egentlige drivkraft.

I 1958 gennemførte man en meget væsentlig liberalisering af boligmarkedet, men da ledsagedes det af et totalt værn imod spekulationsmuligheder, i hvert fald et midlertidigt værn, som ganske vist blev fjernet senere af andre politiske flertal. Da gennemførte man nemlig en midlertidig grundskyld. Jeg vil sige, at hvis ikke man lægger et værn ind over for liberaliseringstendenserne på ejerlejlighedsområdet, så er der et spekulationsmotiv, som det vil være overordentlig svært at få tætningsmateriale nok over for, sådan at der vil være en drivkraft, man formentlig ikke kan standse, så længe man tillader disse spekulationsmuligheder. Derfor er det alfa og omega i det lange løb at sikre sig imod denne spekulation.

Jeg vil godt i denne forbindelse sige, at jeg vil være med både til fru Kirsten Jacobsens liberaliseringstilbøjeligheder, hvis man fjernede spekulationsdrivkraften på boligmarkedet, og til hr. Kaj Hansens midlertidige stop for udstykning i ejerlejligheder, eller rettere: jeg ville være med til et stop for udstykning i ejerlejligheder, hvis det gav pusterum til, at der kunne skabes politisk flertal for, at vi fik